

SLOVENSKI NAROD.

Kuhaja vsak dan, izjemši ponedeljke in dneve po cerkvenih, ter vsa po pošti prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano br. pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na čem se računa 10 kraje. Za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za vsakega velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti stopne penit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Ogravnštvo, na katero naj se blagovoljno pošilja, se oddaja, oddaja, oddaja, administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Kranjski deželni zavod za blazne ali norce.

Nesreča največja za človeka je nezdravje, bolezen. Najhujša bolezen pak je gotovo tako imenovana duševna bolezen, blaznost, ko možgani svojo redno delavnost obustavijo, ko se človeku ne pozna več človeštvo. Nekdaj, v časih barbarstva in vraž, so ljudje take nesrečne svoje brate imeli za od „hudiča obsedene“, copruke itd. Misliti se more, kaka je bila njih nesrečna osoda! — Denašnji vek se taki reveži ne prepustja več le „hudiču“, ampak so nastale povsod zdravilnice za blazne, to je, zavodi, kjer se z racionalnim ravnanjem možgani in nervi ozdravé, ali, kamor se taka nesrečena človeška bitja, če so neozdravljiva, vsaj spravijo, da niso sebi in drugim na škodo, nevarnost in nadlogo, a imajo vsaj humanno človeško obskrbovanje. To so blaznice, zavodi za blazne (ali kakor ne-slovensko in jezikovo nepravilno noviško narejena beseda pri nas še pravi: „noršišnice“).

Ogledajmo si, kak je in v kakem stanju je kranjski zavod za blazne. Menimo, da je znano iz vsakoletnih poročil ob času deželnega zbora, kako z njim stoji, torej tu le površen pregled, kako je stvar zdaj.

Mislilo se je ob času, ko se je napravila podružnica v prisilnej delavnici, da bode ta podružnica zadostovala. Ali še nij preteklo dve leti, uže je tudi podružnica prenapolnena, toliko je blaznih na Kranjskem vedno več. Tako je potreba, zopet na drugo filijalo misliti, ker, kakor rečeno, število blaznih narasta zmirom, in danes jih je uže devetdeset in šest!

Za nemirne, maniakalične pa nij niti jednega posebnega prostorčka, kakor bi moralo biti. Uže zdaj so tako natlačeni, da morata v nekih izbicah po dva skupaj biti. To je ne samo protisanitarno, ampak tudi brutalno! Kako se more en tak revež ozdraviti, ako ga še blaznejši tovariš s svojim divjanjem in divjim vsriskom razburja in pri miru ne pusti. Kadar se hoče nekoliko počiti, kadar se mu nervozna abnormnost poleže, pa mu soblazni drug razne nepopisne reči dela, ki ga morajo še bolj zmešati! Poleg svoje narurne nesnage mora blaznež videti še nesnago drugega poleg sebe — a o tem se dostojno ni pisati ne more!

Po noči vstajejo nekaterim čudne blazne ideje. Začnó jih kombinirati, in naenkrat, ko mu „ideja“ ne gre skupaj, vpije, razgraje, kakor divja zver! Blazni tovariš, skupaj zaprti, začne tudi razsajati, ko ga sosed vzbudi, in tako gre naprej, jeden za drugim, včasih je cela božja hiša v nemiru.

Posebno v Ljubljani je v tem strašno, ker je poslopje tako neugodno ležeče. Sedanja blaznica je skoraj bolj ječa, kakor bolnica.

Kako strašno sitno in nehumano je uže to, da je zavod za blazne ali norce precej zraven druge navadne bolnice. Tu morajo ubogi bolniki večkrat brez spanja biti vsled divjega vpitja in razbijanja norcev, ki so prav poleg njih zaprti.

Sploh je napák toliko pri kranjskej blaznici, da se sme reči, da dozdaj na Kranjskem prav za prav tega dobrodejnega zavoda niti nimamo. Ječo za blazne imamo, a za blazne iz boljših stanov, ki bi se upali „zdraviti“ v zavodu, nimamo ni jednega prostorčka. Vsak, ki je še nekoliko pri zdravem umu, mora tu popolnem „norce“ postati.

Znano je, da se misli zidati nova blaznica. G. primarij dr. Karel Bleiweis je v tej zadevi sestavil obširno temeljito spomenico, katerej pritrjujejo vsi zdravniki in vsi ljudje, ki so le malo v bolnico pogledali. Zakaj se torej stvar ne pospeši, zakaj odlašajo?

Kako hudo je potreba nove moderne hiše in zdravilnice za blazne, to je razvidno iz dosedaj rečenega. Ponujano zemljišče na Fužinah pri Ljubljani bi bilo v zdravstveni in denarnej zadevi ugodno, zakaj se ne nakupi brez dolžih pomislekov, posebno ker drugih jednaci ponudeb niti nij? Kajti, da prisilna delavnica nij za to in da vlado ne moremo skloniti na to, da bi v prezidanje dovolila, to zna vsak, ki kolikaj o tej zadevi povprašuje mnenja. Naj se torej v odločilnih krogih kmalu stvari do svojega konca doženó.

O ustanku v Hercegovini

piše cetinjski „Glas Crnogorca“ od 26. julija mej drugim članek, ki pokazuje, kako črnogorska vlada o stvaréh do sedaj sodi. List pravi, da neče navdušenja naroda prej razpaljevati, ako bi se pokazalo, da upor nij druge, nego jeden više v redu onih nemirov, ki so navadni v Turčiji. Tudi sedaj je upor še v mejah, kjer se je pokazal. „Glas Crnogorca“ pravi, da večjega boja še nij bilo in „vojska turska do sada se još kretala nije.“ Vendar organ črnogorskega kneza poleg te „diplomatčne“ opreznosti na koncu svojega članka pravi: „Stanje stvari v Hercegovini moglo bi dobiti ozbiljniji (resnejši) vid usljed ovoga, ako se pregovori (s Turki) ne nastave (niso se dosedaj. Ur.), nego se sudari s Derviš-pašinom vojskom, što bi lasno imalo krupnijeh posledica, (kar bi lahko imelo važnih nasledkov), koje se sada već

nikako ne bi mogle označiti ni ograničiti.“ Tedač črnogorski list upanju dveri odprta pusti, da se Črna gora udeleži, ako bode pant dovolj podpiran.

Ruske „Birževije Vjedomosti“ dokazujejo v obširnem članku „nevoznost sohranjenja „statu quo“ v Turčiji“ iz dvojnih razlogov. Prvič živi v Turčiji nad 12 milijonov kristijanov-Slavjanov, Rumunov, Grekov, pod vlado 3 milijonov Mohamedanov, neomikanih in fanatičnih, kateri gneté podjarmljene narode do skrajne mere nasilja. Drugič dolžuje Turčija uže zdaj evropskim državam in zlasti Angliji in Franciji 200 milijonov funt. sterlingov ali 1 milijardo 200 milijonov rublj. „Birž. Vjed.“ potem opisujejo žalostno stanje Slavjanov pod turškim jarmom, katerega se morajo enkrat stresti, ter se osvoboditi izpod gnetá Mohamedanov. „Počemu že stremljenje evropskih goznderstev v nastojršeje vreme napravleni k sohranjenju tam statu quo? Tako stremljenje vigočno toljko dlja Avstriji; želaja v svojih predelah podčinit Srbov, Kroatov, Rumin i pr. častjo (deloma) Njemcam, častjo Vengram, Avstrija sodjejtstvujet (sodeluje) mahometanam v iskorenjeni duha svobodi v tureckih kristianab: no možno li ščitat takujo politiku humanojo? Ne plodotvornijeje li bila ta politika, kotoraia sodjejtvovala osvoboždenju iz-pod tureckago iga Grecii, Srbii, Ruminii? Naprasno (prazno) bilo bi govorit, što Hercegovinci i Bosnjaci ne podgotovljeni k osvoboždenju in ne sumjejet (razumet) vospolzovats se nezavisimostjo; oni postojano tjegetjet k Cernogorii i bili bi gorazdo sčastlivijeje (srečneje) pod patriarhalnoju vlastju knjeza Nikolaja.“

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 31. julija.

Na drugem mestu priobčujemo telegram iz **Hrvatskega**, ki poroča, da hrvatska narodna vlada narodni časopis „Primorac“ konfiskuje. Mi nismo principijalni protivniki narodne vladne stranke na Hrvatskem; mi smo samo želeli, da bion tako pošteno slovensko opozicijo, kakor je Makančeva bila, poleg sebe trpela, a sama imela večino. A zdaj, če se take Bahovske in nemšk o-liberalne represaliije rabijo kakor konfisciranje „Primorca“ — ne bode to urodilo dobrega sadu. S tem se bodo strasti razpihuile in opozicija bode postala osobno ogorčena in škodljiva za narodno in jugoslovansko stvar. — „Obzor“ sam, pikro odgovarja nam na telegram iz Kraljevice, kateri je v onej podobi brez vednosti urednikove slučajno v list zašel, pravi, da ne „zagovarja nipošto represalij proti štampi“ — torej smemo pričakovati, da bode tudi to konfisciranje grajal, in mi bomo to takoj konstatirali, ker se

skladamo z „Obzorom“, da „u interesu slovenskega puka ne može biti, da se medju njim šire neistine o stanju u Hrvatskoj.“

Moravski, v Olomuci izhajajoči „Pozor“ pravi v članku „Páže k páži“: „Kolikokrat se je v zvezi vseh slovanskih narodov za skupni boj v političnem življenju govorilo, ali vselej je ostalo žalibože le pri besednih poskusih. Edini Čehi in Moravani — narod češko-slovanski, vztrajali so v skupnej borbi, in še to peče neke ljudi, ki so povzdignili sekiro, da bi to poslednjo vez presekali v jedinem narodu! Rodoljubi, pozor! prišla je doba, ko moramo biti dvakrat na straži, ko moramo braniti vzajemnost z napetimi, poslednjimi umočmi mej Češko in Moravo, hočemo li doseči rešenje!“

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se praškej „Politiki“ telegrafira, da Srbija gotovo pride Hercegovincem na pomoč, ako le vstajniki vztrajejo in ustanek nadaljujejo. Dalje se javlja omenjenemu listu, da je prišel v Belgrad ogersko srbski general Stratimirović.

Francoski poslanik markiz de Vogue, ki je pri dunajskem dvoru, bil je od Mac Mahona telegrafično poklican v Pariz in je imel takoj dve uri trajajočo avdienco pri presidentu republike in sicer baje v stvari hercegovinskega ustanka. Markiz je bil do nedavno še poslanikom v Carigradu in velja v Parizu za točnega znalca turških razmer, ob enem je on avtoriteta v vzhodnem vprašanju. Vsled pariškega miru je bila Francija stražnik dosedanjega stanja stvari na Turškem, toda po dogodajih l. 1870 — 71 je Francija odstopila od svojega stališča v orijentu. Francija gotovo ne bode podpirala Turčina.

Iz **Berna** se javlja o krvavem tepežu mej vojaki in delavci. Delavci, ki delajo na sv. Gothardskej železnici, so se bili uprli, vojaki so bili nanje poslani, a s kamenjem sprejeti. Vojaki so streljali, dva delavca ustrelili, mnogo ranili in druge pak v beg zapodili.

V **angleškem** parlamentu je, kakor je ob kratkem uže povedano bilo, poslanec Plimsoll ondan vlado in ves zbor z ostrimi besedami napadel, ker nečejo postaviti za varnost pomorščakov v posvetovanje vzeti. 30. t. m. je moral potem za odpuščenje prositi in neparlamentarne besede nazaj vzeti, sicer bi bil od zbornice pokaran.

Dopisi.

Iz Maribora 29. jul. [Izv. dop.] Zavod, v katerem se vsi otroci brez razlike stanu in spola odgajajo v to svrho, da bodo enók koristni članovi svojega roda, so narodne šole. V starih časih, kakor tudi v srednjem veku, da celo do najnovejših časov, nij bilo narodnih šol v tistem pomenu, kakor dandenes, nego pri Egipčanih, Indijcih, Babiloncih itd. posedovale so šolski poduk večinoj svečeniške (in tem podobne) kaste, katere so, kakor znano, povsod in vsikdar svoje cerkvene pa tudi trebušne namene na prvo mesto postavljale, nebrineči se za neuki narod, za ubogega trpina. — Uže Quintilian je narodne šole zagovarjal in nasvetoval, akoprem narodne šole pri Rimljanih nijso bile takove, kakor dandenes naše. — Narodne šole, kakove so zdaj, mislil si je in uže želel najprej slavnoznan slovenski pedagog Komenski.

Kakor uže prej napomenuto, radilo je svečanstvo uvek in povsod proti narodnim šolam, kakor poprek proti vsakemu napredku. Hrvatska prislovnica pravi: „vuk dlaku mienja, a ne čudi;“ nij dakle čudo, ako so (nekateri, ne vsi. Ur.) denašnji duhovniki

vredni nasledniki egipčanskih magov. — Potrebo splošnega poduka narodovega spoznal, je sigurno največji učitelj vseh časov, veleč: „idoči, učite vse narode.“ Nij li to časten izrek? Ali pa ga tudi izpolnjujót tisti, kateri se tako radi njegovi nasledniki imenujo? Uže prej sem rekel, da ne. Poglejmo v kratkem naše razmere in sicer bivše kakor i sedanje. Pred 1848 letom nobeden naroden učitelj nij smel se niti ganiti, akoprem je mnogi uže takrat več razumel, kakor marsikateri njemu nadčinjeni glavač. Letos sem slišal od jednega ljubega mi mnogoznane profesora in drja. v Gradcu, da je neki duhovit „školnik,“ imajoči Schillerjeva dela in ista čitajoči, radi tega moral nekdo v gornjej Štajerskej brez vsakega dalnjega „avancement“ do svoje smrti, kakor v Sibirijo zaklet, prečamiti. Pa saj se tudi naslednikom in štovateljem slavnega Preširna nij bolje godilo, bili isti ali narodni učitelji ali drugi napredni možje. Tudi dandenes, ko bi jim bilo dano, bi nas narodne učitelje, svobodomorce vseh časov na dno tartarusa pahnil, to vem iz onih časov uže, v kojih sem s istimi imel priliko mnogo in dostikrat občiti. Pa tudi najno vejši izrek (v pričo mnogih kmetov) nekega trebušnjaka, bivajočega v bližini Maribora, kojemu je ime skoro čisto slično oni zloglasni ptici, ki po narodnih pravljicah smrt naveščuje, potrjuje moje gori rečeno trdjenje. Ta izrek se glasi: „In mei nen Augen ist ein Lehrer nichts.“ — Gospoda! s takovimi psovkami hočete, da bi učitelji z vami složno delovali? — Jaz, takom i slovenskega Triglava, bodem samo takrat in tam, kjer bodem spoznal, da najnужnija korist naroda ali narodnega učiteljstva sploh to iziskuje, na isti branik s vami se postavil, a kjer se bode samo o moje dobro ali nedobro radilo, tamkaj, verjemite mi, bodem vse sile napenjal, da vašim sebičnim namenom čem več škodujem, in nemarim, ako i glavo v borbi proti mračnjaštvu, proti vam izgubim! To si dobro za debela ušesa začrhnite! Vse istomisleče učitelje pa zopet pozornimi učinim na gore omenjeno psovko. Ne udajmo se! To zahteva naša čast, to korist naroda, kateremu smo dolžni vse svoje moči žrtvovati, ako čemo biti zvesti sinovi matere Slave in nje dostojni učitelji. Naj nas vsikdar in povsod vodi izrek: „Za dom, svobodo in resnico!“

Domače stvari.

— (Slovenski regiment) Kuhn št. 17, ki se rekrutira na Kranjskem, je dobil baje povelje, pripravljen biti, na prvi ukaz iti na turško mejo. Tako v časnikih čitamo — Zakaj ravno Slovence tja komandirajo? Vendar ne, da bi — Turkom pomagal? Narodne tradicije Slovencev nijso potem, da bi Kunovce navduševale ob boku prokletega Turčina uboga slovansko rajo zatiravati.

— (Umrli) je 29. julija v Trstu, naš rojak kirurg mestni g. Ant. Kobal, 64 l. star.

— (Mariborska čitalnica) ima ponedeljek, 2. avgusta, ob 8. uri zvečer v gostilni „zur Stadt Wien“ izredni občni zbor zaradi priredbe svečanosti o prihku razkritja Tomšičevega spomenika. Voz se bode za to posebni odbor. Tudi neudie se smejo udeležiti, ako so po čitalničnih članih povabljeni. Predsednik.

— (Vstopnice za besedo), ki bode denes v čitalnici na korist g. Stokla, čital. pevovodje, se dobivajo denes v nedeljo zjutraj od 10.—12. ure in po polu dne od 2.—4. ure v čitalnici, v pevskej sobi.

— (Iz Gorice) se nam piše: 29. t. m. je imelo pevsko društvo „Slavec“ svoj prvi občni zbor. V odbor so voljeni: g. profesor Hafner, predsednik; g. Šantelj, podpredsednik; g. Hribar, pevovodja; Goljevšček, njegov namestnik; Leban Avgust, tajnik; Dolenec, blagajnik. Ostali odborniki: gg. Fránjo Vidic, prof. Erjavec, prof. Vodušek, Černec, dr. Lavrič, Jug Tomaž, Sternad, Ivan Mercina, Ditrih, Križman, Ambrož Poniž, Setničar, Šimen Gregorčič, Josip Marinič, Ivan Kurinčič, Širca, Perozzi, Zega Miha, Srečko Carli, Janko Hočevnar.

— (O štajerskem deželnem šolskem svetu) se nam iz Gradca piše: Prebiram razne šolske liste, vzlasti me mikajo poročila o sejah deželnih šolskih svetov, kajti te korporacije so odločilne za razvitek šolstva po pojedinih deželah. Pridno se shajajo k sejam vsa ta svetovalstva, a najpridejše je graško deželno šolsko svetovalstvo, vsak teden skoro zboruje. A kaj pomaga, ako mi od tega, o čemer se posvetuje in sklepa, ničesar ne izvemo. Druga deželna šolska svetovalstva objavljajo o vsakej seji vsaj nekoliko obširna poročila, naši gospodje pa dajo komaj vsak mesec kako poročilo od sebe, pa kako kratko je še to, v 5—10 vrsticah je vse povedano. Ne vem, ali so ti gospodje tako tajni, ali pa molče pri sejah sedé.

— (Književno.) Prejeli smo sledeče oismo: „Čestiti gospod urednik! Izvolite sledeče vrstice priobčiti v popravek g. prof. Valenčakovega sestavka v denašnjem broji „Slov. Naroda“. Nij res, da se o omenjeni knjižici „do sedaj nič znalo nij“. To delce, ki je, mimogrede bodi rečeno, pisano v hrvatski kajkavščini, je bibliografom uže davno znano, takisto pozna književni svet tudi pisca P. Gregura, kapucina, ki je poleg omenjenega „nebeškega pastira“ spisal še 10 večjih in manjših del, ki so vse izvzemši „pastira“ tiskane bile v Zagrebu. Vsa ta dela popisana so v Kukuljevićevej „Hrvatski bibliografiji“ na strani 46 pod brojem 515 do 525. Iz te bibliografije tudi doznamo, da je od gosp. prof. Valenčaka obznanjena knjižica eksemplar družega natisa, ker v prvem natisu bila je knjižica izdana uže leta 1785. V Gorici 29. julija 1875.

Fr. Erjavec.

— (Pešpolk gr. Coronini št. 6) je denes preko Kopra in Trsta prišel v Postojno k vojaškim vajam.

— (Iz Vinice na Dolenjskem) se nam poroča, da trta uže 20 let nij tako lepo kazala, kakor letos. Ako jo bog očuva, imeli bodemo letos obilo in dosti dobrega vina Dolenjca.

— (Čudež v Ljubljani?) Dne 27. in 28. julija nij tu v mestu nihče — umrl. To je redko zaporedom.

— (Trpinčenje živali.) V petek večer je neka ženska vrgla mladega, lepega pičca v Ljubljanico pri železnem mostu. Uboga žival je plavala do mesarskega mostu, boteča se rešiti, ali tu na enkrat izgine pod vodo. — Zastonj je psiček vstrajal in vstrajal, čakavši hrabre ude ljubljanskega „thierschutzvereina,“ a nobenega rešitelja nij bilo.

— (Iz Maribora) se nam piše: Dasi je veliko pomanjkanje učiteljev po slovenskem Štajerji, vendar ne dobé letos naše šole iz tukajšnjega učiteljskega izobraževališča nijedne nove moči. Kandidati tretjeletniki niso letos dovršili svojih študij še, kakor navadno, marveč vstopé vsled razširjanja učiteljišča v 4. leto. — Ravnatelj tega zavoda, znani dr. Elschnigg, vam je čuden mož. Pripovedovalo se mi je, da podeljuje štipendije, ustanovljene od nemških okrajnih zastopov, slovenskim kandidatom in nasprotno. Zakaj to? Za to, da mora slovenski kandidat skozi več let na Nemškem služiti, a nemški kandidat na Slovenskem!

— (Vojaška čestiteljnost.) Iz Ogerskega nam piše rojak. V št. 161 „Slov. Naroda“ sem čital črtico od čestiteljnosti dveh častnikov v Ljubljani, ker me ni čudilo, saj se je tudi meni po štiriletni ločitvi, ko sem letos na kratek odpust v drago svojo slovensko domovino prišel, še bolj krivično godilo. — Ko sem z vlaka čez kolo-dvor šel, v desnici svoj kofer noseč, me iz mojega nepopisljivega veselja, zopet po slovenskeji zemlji stopati, vzdrami lejttenant od lovcev, zadržavši me, zakaj mu nijsem salutiral in mi je pred vsem občinstvom protil, da me bo na „wachtzimmer“ peljal. — Enako mi je šlo, ko sem imel milo Slovenijo zopet zapustiti. Peljal sem se proti Ljubljani na vozu s svojima sestrama in občno spoštovanim možem, ko nas je en oddelek artilerije s topovi, na čelu stotnik in lejttenant srečal. Jaz sem kakor je predpisano salutiral, ali kmalu prijezdi lejttenant za nami in upije, naj voz ustavimo, mene zaničljivo psuje iz uzroka, da nijsem smodke iz ust vzal, ko sem častnike pozdravil, kar bi pa jaz pri dobri vesti z prisego rad potrdil, da nij bila resnica. Moje sestre so se jako čudile čez to krivično ravnanje; jaz sem se mislil pritožiti čez lejtanta B., ali dobro mi je znano, da bi se bilo častnikovima in ne mojim besedam verjelo. — Naj bi si bil lejttenant B., če dobro ne vidi očale preskrbel in bi podčastnike, kateri imajo le en korak do njegove stopinje, tako surovo in krivično pred občinstvom ne sramotil! P.

— (Hudoben mož.) Te dni je šla v Doberlej vasi na spodnjem Štajerskem posestnica Fr. Rojcova v gozd po drva. Njen mož se za njo priplazi s sekuro v roci in jej reče, da hoče pomagati svoji ženi pri nabiranji drv. Žena nič hudega sluteča skloni se zopet k tlam a v tem hipu jo mož udari s sekuro po vratu rekoč: „Dobro, to prokleto drevo sem hotel uže davno posekati.“ Žena se s krikom zgrudi na tla. Drugič je hotel po glavi mahnuti ženo, ki ima doma preživiti šestere otrok, ali prihiteli so brzo z bližnje njive kmetje na pomoč, ki so zločinca prijeli in potem izročili sodniji. Znan je po okolici, da je razsajalec in pijanec. Žena mu v poslednjem času nij hotela dati več denarja za pijančevanje.

— (Ubit tat.) Iz Pilštanja se „Gosp.“ piše: Nek tukajšen posestnik ima v svojem vrtu jabolčno drevo: buželko, na katero ostro pazi noč in dan. Še spanje si je kratil zavoljo jabolčnega drevesa. Ljudje so se mu zaradi tega začeli uže posmehovati, neki šegavci pa so ga pretečeni torek spravili v prav smešne zadrege. Potisnili so mu namreč skrivši slamnatega „deda“ mej vejevje omenjenega drevesa. Ko se posestnik na

večer v fižol na čuvanje vleže, zapazi „tata“ na drevesu, in sedaj mož velike postave, s težko gorjačo plane nad njega, ter ga hrabro 3 krat udari, da se je zdajci iz drevesa na tla zgrudil in „nezaveden“ obležal. Posestnik se pa tega tako prestraši, da ves plah domov beži ter ženi ukaže vode prinesiti rekoč: „tatu sem dobil, ali preveč sem ga po glavi udaril, — morebiti sem ga celo ubil.“ — Sedaj bitita mož in žena z mrzlo vodo pod drevo, ali tat se nij več genil, vse polivanje z vodo je bilo zastoj, — ker je bil iz slame napravljen. Mož se je jezil, žena pa se mu je smijala z vsemi njegovimi sosedi vred.

— (Hiša za omenjane in neozdravljive) se je v Ljubljani začela zidati. Odbor v „Danici“ proglašá sledeči oklic, ki ga tudi mi podpiramo pri svojih bralcih: „Revna je sicer naša mila domovina na blagu in dobrotah ustanovah, pa kakor skušnja uči, je bogata z blagimi srci, ki tudi z malim premoženjem rade pomagajo za dobre naprave. Taka dobrotljiva naprava za največje reveže, neozdravljive siromake, se je začela pred kratkim snovati v Ljubljani, kjer so kupili nekateri dobrotniki prostorno posestvo v Kravji dolini in se sedaj zida za omenjene siromake nova hiša, 26 sežnjev dolga, z dvema nadstropjema, ki bo mogla sprejeti 70—80 taci revežev iz vse dežele. Gotovo je to potrebna in dobrotna naprava za našo deželico, ki nema nikamor s taci siromaki katerih edina bolnica v Ljubljani ne more sprejeti in obdržati! — Ta dobrotna naprava bo čisto zasobna ali privatna, brez gotove očitne pomoči, ter se bode izročila v oskrbovanje usmiljenim sestram, ki slove po vsem svetu zastran svoje izvrstne ljubezni do bolnikov in siromakov sploh. — Za to koristno napravo so nložili omenjeni dobrotniki toliko, da se je kupilo posestvo s poprejšnjim starim pohištvom, kar je zneslo okolo 12.000 gld. Poglavitna reč je zidanje novega poslopja, ki se bode letos pod streho spravilo in spomladi znotranje oskrbelo, ter bo stalo gotovo čez 30.000 gld.; pa nema druge jiatine ter kapitala, razen milih src vernih rodoljubov, na katere ta klic s tem ponižno pa zaupljivo potrka in želi, da bi ga zaslišali in uslišali vsi krščanski sobratje. — Ker bo ta potrebna naprava za omenjene siromake vse naše dežele, za to se ta klic obrača do usmiljenih dobrotnikov ne le po Ljubljani, ampak po vsi deželi — zlasti do čast. gosp. duhovnov, da bi po svoji previdnosti premožnejši dobrotnike zasobno poprosili, pa tudi vso srenjo očitno z lece nagovorili, da sleherni po svoji moči pripomore k tej dobrotljivi napravi; saj s časom bo kak siromak skoro vsake srenje te dobrote deležen, ter bo tako srenjam samim pomagano. — Res je sicer, da v sedanjih hudih časih se težko vedno daje, pa krščanska ljubezen še vedno najde kako stvarico za dobra dela; in on, ki je sicer rekel: „Revežev boste vedno imeli“, je tudi zagotovil: „Kar ste storili najmanjšemu, ste meni storili.“ — Za to dragi rojaki, storite za ta blagi namen po svojih okoliščinah, kolikor kateri ve in more, in sleherni bo imel v svojem srcu veselo zavest, da je k dobri napravi kaj pripomogel, dolžnika pa bo imel njega, ki je rekel: „Dajte in se vam bo dalo! Bodite usmiljeni, da boste usmiljenje dosegli!“ — sicer bi mogla dobrotna uže

pričeta reč zaostati, kar bi bilo največjim siromakom v silno škodo in mili domovini v nečast.

Fr. Kramar, korar,
za odbor.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Kraljevica 31. jul. Izbor u Kraljevici prenesla je vlada od 2 na 9 kolovoza s razloga jer je izbor jednoglasni dr. Markanca osjegurán. „Primorac“ je danas zapljenjen.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezní, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodecu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato tilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, tumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicíne na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih a mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimperu, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicíne na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila ajsjo bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprevajljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišcanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.,

1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-

ov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,

— Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr.

a 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu

a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.

50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas

10 gold, za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-
naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed
Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Aus-
bruku Diechti & Frank, v Celovcu P. Birn-
bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru
M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, v
Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čer-
novicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Da-
vidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanz-
meyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu
lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaž-
dinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh
mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih:
tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah
takozvanih ali novotih.

Dunajska borza 31. julija.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 70 gld. 85 kr.	
Enotni drž. dolg v srebru . . . 73 " 90 "	
1860 drž. posojilo . . . — " — "	
Akcije narodne banke . . . 930 " — "	
Kreditne akcije . . . 2 8 " — "	
London . . . 111 " 35 "	
Napol. . . 8 " 89 "	
C. k. cekini . . . 5 " 24 1/2 "	
Srebro . . . 100 " 75 "	

St. 4441.

Razpis

službe organista v deželni po-
silni delavnici.

V tukajšnji deželni posilni delavnici je
služba organista z letno remuneracijo 96 gld.
za oddati.

Razen orgljanja pri dopoldanski in po-
poldanski božji službi vsako nedeljo in vsak
praznik in pri popoldanskem cerkvenem
opravilu vsako soboto in pred vsakim praz-
nikom ima organist tudi vaje s prisiljenci v
cerkvenem petju. (263—1)

Prošnjiki za to službo naj svoje z de-
tičnimi dokazi obložene vloge izročé uprav-
ništvu deželne posilne delavnice do

20. avgusta 1875. l.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 28. julija 1875.

Tuji.

30. julija:

Evropa: pl. Heinrich iz Dunaja. — Malusa
iz Trsta. — Kobler iz Litije.

Hiša na prodaj.

V Črnomlju je Harinkova hiša št. 95
na prodaj. Hiša ima 7 sob, 2 kuhinji in 2
kleti; štala je na 8 konjev in poleg je pro-
strano dvorišče. (259—2)

Hiša je za trgovino ali krčmarijo popol-
nem pripravna. Kupni pogoji prav zmerni.
Vpraša se pri J. Kapele-tu v Metliki.

Podučiteljska služba
na narodnej šoli v Slivnici z
letno službino 440 gold., oziroma
provizorijo 400 gld in prostim
stanovanjem se razpisuje.
Prosteli, zmožni slovenskega
in nemškega jezika imajo svoje
dokumentirane prošnje pošliti pred-
stavljene šolske gospodke do 20.
avgusta t. l. krajnemu šolskemu
svetovatelju na Slivnici, pošta
St. Jurij poleg južne železnice
vposlati. (256—3)

Okrajni šolski svet Šmarški,

due 18. julija 1875.

Predsednik: Haas l. r.

Beste Nähmaschine der Welt.

NB. Po deželi sprejemata moja potovalca, gg. J. Globočnik in Franc Filipovič
uljudno vsa naročila, ter ob enem podajeta potrebni poduk

Za Kranjsko edino in samo pravi pri podpisaneu.

Poleg originalnih Howe-strojov se nahajajo
pri meni skoro vsi znani šivalni stroji inozemski
po zelo znižanih cenah in v veliki izbiri.

Kakor tukajšnji zastopnik najboljših
in najstarejših fabrik za šivalne stroje celega sveta,
t. j. ameriških Elias Howe, potem Singer &
Comp., Grover & Backer, dalje gospodov Baer &
Rempel, Lehmann & Comp. na Prusken, Wheeler &
Wilson-strojov itd., sem v stanu tekmovati z vsako
konkurenco.

P. t. kupaželjne dame in gospodje so tedaj
prošeni, izbrati si kakor prejšnja leta svoje po-
trebne stvari v mojem bogatem skladišču, ter sem
porok za izvrstno in pošteno postrežbo.

Tudi plačila na obroke.

Vsled zahtevanja oskrbljujem i pon-
rejene stroje a po 10—15 gld. ceneje, kakor gori
omenjene vrste.

Mašinska svila, cvirn, šivanke, olje, aparati,
štrgjač za prsne gube, volna za podlago pri
Grover & Backer-strojih itd. so vedno v največji
izbiri. (166—4)

Ljubljana, judovska ulica št. 228.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

North British and Mercantile

zavarovalno društvo proti ognji

v Londonu in Edinberghu. — Založeno leta 1809.

Zavarovalna istina: 39 milijonov v srebru.

Z Najvišjim potrjenjem za c. kr. avstrijske države se sedežem na Dunaji.

S tem javljamo, da smo s današnjim dnevom izročili gospodu

Valentinu Zeschkotu,

tovarniku in hišnemu posestniku v Ljubljani,

zastopništvo za Kranjsko in južno Štajersko.

Dunaj, dne 1. julija 1875.

Generala pooblastnika:

Burger & Scharf.

P. T.

Naslanjaje se uljudno na gori omenjeno naznanilo, si jemljem ob enem čast javljati, da sem odprl

zastopniško pisarno

na glavnem trgu števil. 279, I. nadstropje

in mojemu sinu, gospodu

Gvidu Zeschkotu

izročil njega vodstvo, ozir. podelil i polnomočje za podpisovanje firme.

Priporočevaje se Vam najuljudneje, zamenjam se

s odličnim spoštovanjem

Valentin Zeschko.

(260—1)